

EIDE FJORDBRUK AS AVD VARALDSØY
c/o Fyllingsnes Fisk AS, Eidestøa
5640 EIKELANDSOSEN

Deres ref:
Vår ref: 2017/271016
Dato: 21. desember 2017
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet forlenger dispensasjon for hold av triploid fisk på Langøy

Mattilsynet viser til søknad om forlengelse av FoU-prosjekt som ble oversendt fra Hordaland Fylkeskommune 12.12.17.

Eide Fjordbruk AS har siden høsten 2012 deltatt i FoU-prosjekt for uttesting av triploid fisk i storskala drift. Dette er et samarbeid mellom AquaGen, Havforskningsinstituttet og fem ulike oppdrettsselskap i Norge. Hyen Fisk AS og Sande Settefisk AS produserer triploid smolt til Eide Fjordbruk AS og Fyllingsnes Fisk AS, som er deltakere i prosjektet. Fisken vil bli produsert i henhold til søkers risikovurderinger for produksjon av triploid fisk.

Saken gjelder

- 26295 - LANGØY, Lokalitetsnummer 26295

Vi har sett det nødvendig å fatte dette vedtaket:

Vedtak om dispensasjon fra forskrift

Vedtak om dispensasjon fra forskrift Eide Fjordbruk AS får forlenget dispensasjon fra akvakulturdriftsforskriftens § 20, annet ledd (krav om utprøving og dokumentert metode), slik at det kan holdes triploid fisk på lokalitet 26295 Langøy på følgende vilkår:

- Eide Fjordbruk AS skal utarbeide en helhetlig internkontrollprosedyre for fiskevelferd. Velferdsprosedyren skal inneholde et tak for maksimal dødelighet som innebærer at utsettet skal avsluttes humant med utslakting straks taket for maksimal dødelighet nås.
- Det skal gjennomføres en risikovurdering i forhold til sykdomsutvikling for hele produksjonssyklusen, særlig med tanke på risiko for sår og hudsykdommer.
- Dersom utsettet blir slaktet ut av hensyn til fiskevelferden, skal Mattilsynet ha en rapport med evaluering av utsettet og antatte årsakssammenhenger.
- Eide Fjordbruk AS skal sikre at alle ansatte som tar del i produksjonen av triploid laks har fått den nødvendige opplæring av kompetent personell og kjenner til alle rutiner og prosedyrer som gjelder for hold av den triploide fisken i dette prosjektet.
- Dispensasjonen skal brukes til å fremskaffe dokumentasjon på om produksjon av triploid fisk er velferdsmessig forsvarlig, som beskrevet i søknaden. Dokumentasjonen som fremskaffes i tråd med ovennevnte, skal være allment tilgjengelig.

- **Det forutsettes at det til en hver tid foreligger en gyldig FoU-tillatelse for lokalitet 26295 Langøy i dispensasjonsperioden.**

Vedtaket er fattet med hjemmel i akvakulturdriftsforskriften § 68 Dispensasjon

Dispensasjonen gjelder fra 1. januar 2018 til 31. desember 2019

Dispensasjon fra akvakulturdriftsforskriften § 20 Metoder og tekniske innretninger

Vi har observert:

Triploid-prosjektet skulle etter planen gjennomføres i perioden 2012-2017, men blir i første omgang forlenget med 2 år pga problemer med ufullstendig triploidisering av 2015G. Eide Fjordbruk AS / Fyllingsnes Fisk AS må derfor få forlenget dispensasjonen de tidligere har fått fra akvakulturdriftsforskriften § 20, for hold av triploid laks på lokalitet 26295 Langøy i Lindås kommune. Denne utløper 31.12.17.

Saken har vært behandlet i Fiskeridirektoratets faglige råd for forskningstillatelser (Rådet) 10.02.16 og 10.02.17. Fiskeridirektoratet har behandlet søknad om forlengelse av akvakulturtillatelsen HL-23 for laks for forskning på 780 tonn MTB, samt om ytterligere en tillatelse for laks til forskning på 780 tonn MTB for en periode på 5 år, fra 01.01.18-31.12.22, for å videreføre prosjektet "Storskala produksjon av triploid laks under kommersielle forhold".

I uttalelser fra Rådet 10.02.17 står det følgende: "*Rådet kan ikke ut fra anførte kommentarer se at det i tilstrekkelig grad er argumentert for en ytterligere utvidelse og forlengelse av tillatelsene. Rådet forventer at forskning på utvikling av gode driftskonsept for oppdrett av triploid laks vil være kommet langt innen utgangen av 2019.*"

Rådet anser at det ut fra de utfordringer prosjektet har hatt inneværende periode kan anbefale å forlenge tillatelsene med inntil 2 år for å fullføre forsøkene som tillatelsene opprinnelig ble gitt for.

Rådet anbefaler at påbegynte forsøk fullføres før nye blir startet opp.

Rådet anbefaler Fiskeridirektoratet å påse at overvåking av velferd (bl.a. innslag av deformasjoner, katarakt, mm) registreres og dokumenteres underveis i hele produksjonen og på slaktelinjen etter avsluttet forsøk, og at dette vil være en viktig del av dokumentasjonen som fremskaffes ved forskningen på produksjon av triploid laks. Dette kan gjøres ved systematiske registreringer av velferdsindikatorer.

Rådet opprettholder sin anbefaling om 2 års forlengelse av tildelte tillatelser til Eide Fjordbruk, Nordlaks Oppdrett og Midt-Norsk Havbruk. Rådet fraråder samtidig tildeling av nye tillatelser eller utvidelse av biomasse i tildelte tillatelser."

Mattilsynet vurderer dette slik:

I akvakulturdriftsforskriften § 20 står det blant annet at "*nye metoder og tekniske løsninger skal være utprøvd og dokumentert velferdsmessig forsvarlig før de tas i bruk*". Videre står det blant annet i § 68 at Mattilsynet særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 67 andre ledd. Det er en forutsetning for dispensasjon etter første eller andre ledd, at denne ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

Produksjon av triploid fisk er delvis dokumentert gjennom kontrollerte laboratorieforsøk. Det er imidlertid ikke gjennomført dokumentert storskala uttesting som på dette tidspunkt konkluderer med at metoden brukt på norsk oppdrettslaks er velferdsmessig forsvarlig. Det innebærer at virksomheten må ha dispensasjon fra akvakulturdriftsforordningen § 20 for å gjennomføre uttestingen. Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra dette kravet, jf § 68, andre ledd i akvakulturdriftsforordningen. Forskningstillatelser representerer et særlig tilfelle, og Mattilsynet kan dermed vurdere om dispensasjon kan gis.

Mattilsynet støtter uttalelser (se over) fra Fiskeridirektoratets Faglige Råd for Forskningstillatelser, og er positive til utvikling av nytt utstyr og nye metoder som kan bidra til å løse utfordringer i oppdrettsnæringen. En slik utvikling vil være en forutsetning for videre vekst i akvakulturnæringen, men nye løsninger må ikke gå på bekostning av god fiskehelse og -velferd. Det bør også vektlegges å teste ut nye metoder på så få individ som mulig, og i dette tilfellet er det kun snakk om å sette ut et begrenset antall triploid fisk på lokaliteten.

Vi har vurdert det som nødvendig å stille vilkår til vedtaket for å sikre at fiskens velferd blir ivaretatt på best mulig måte. Dersom forholdene skulle tilsa det er det viktig at forsøket blir avsluttet i tide og fisken avlivet på human måte. For at næringen raskt skal tilegne seg kunnskap om hold av triploid fisk, er det viktig at utsett som har blitt avsluttet pga velferdsmessige forhold raskt blir evaluert. For å unngå at andre utsett kommer i lignende situasjoner, er det viktig at slik kunnskap blir allment tilgjengelig. Triploid fisk har spesielle behov, både til vannkvalitet, fôr og miljø, og vi setter vilkår som sikrer at røkterne har tilstrekkelig kompetanse på denne produksjonsformen. Hensikten med forsøket er å framskaffe dokumentasjon på at produksjon av triploid fisk under kommersielle forhold er velferdsmessig forsvarlig, og vi setter derfor vilkår for å sikre at dette blir gjort.

En dispensasjon fra dokumentasjonskravet er nødvendig for å kunne framskaffe dokumentasjon om velferden hos triploid fisk i kommersielle anlegg. Formålet med uttesting av triploid fisk i storskalaproduksjon er å opparbeide seg kunnskap om et konsept som er ønsket av samfunnet, da dette kan bidra til å redusere miljømessige påvirkninger fra akvakultur. Det ligger dessuten omfattende forskningsarbeid til grunn for risikovurderinger knyttet til en slik storskala uttesting, og solid forskningskompetanse er knyttet til prosjektet.

Basert på informasjonen som er oversendt vurderer Mattilsynet at det i dette tilfellet kan gis forlengelse av dispensasjonen.

Se regelverk og rettigheter.

Med hilsen

Arne Oftedal
avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til:

HORDALAND FYLKESKOMMUNE REGIONALAVDELINGA, Postboks 7900, 5020 BERGEN

Vedlegg:

Regelverk og rettigheter

Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak

Regelverk og rettigheter

Mattilsynet kan føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynet har hjemmel i loven til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak. Hjemmelen i denne saken er matloven § 23 / dyrevelferdsloven § 30 / dyrehelsepersonelloven / forskrift om omsetning av reseptfrie legemidler § 18.

Du har rett til å få veiledning om regelverket

Det betyr at du kan kreve å få vite hvilket regelverk som gjelder, hvor du finner regelverket og hvordan regelverket skal forstås. Mattilsynet kan ikke gi konkrete råd om hvordan du skal oppfylle regelverket. Plikten til å veilede følger av forvaltningsloven § 11.

Klagerett

Det er klagerett på enkeltvedtak. Fristen for å klage er tre uker etter at dere har mottatt informasjon om vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere finner mer informasjon om klageretten i vedlegget Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak.

Gebyr ved oppfølgingstilsyn:

Dersom Mattilsynet må gjennomføre et nytt fysisk tilsynsbesøk i saken, vil det bli ilagt et gebyr på kr 2255,-. Krav om gebyr er hjemlet i forskrift 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) § 1, jf. kontrollforordningen artikkel 28, jf. forskrift 28. januar 2004 nr. 221 om avgifter og gebyr i matforvaltningen § 15a.

Vi har vurdert saken etter dette regelverket

- FOR 2008-06-17 nr 822: Forskrift 17. jun. 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)

Avsender	Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak (Forvaltningsloven § 27)	
Mattilsynet Avdeling Hardanger og Sunnhordaland Felles postmottak, Postboks 383 2381 Brumunddal		
Mottaker (navn og adresse)	Dato	Klageinstans
EIDE FJORDBRUK AS AVD VARALDSØY c/o Fyllingsnes Fisk AS, Eidestøa 5640 EIKELANDSOSEN	21. desember 2017	Mattilsynet, hovedkontoret

Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis du ønsker å klage over vedtak du har fått underretning om.

Klagerett	Du har rett til å klage over vedtaket.
Hvem kan du klage til	Klagen sender du til oss, dvs. avsenderen av dette vedtaket. Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen for endelig avgjørelse.
Klagefrist	Klagefristen er tre uker fra den dag du mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen løper ut. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, ber vi deg oppgi den datoen du mottok dette brevet. Dersom du klager for sent, kan vi se bort fra klagen. Du kan søke om å få forlenget klagefristen. Vi ber deg da nevne grunnen til at du ønsker det.
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom du mener vi ikke har begrunnet vedtaket, kan du kreve å få begrunnelse. Slikt krav må i så fall sendes oss før klagefristen utløper. Klagefristen blir da avbrutt, og ny frist på tre uker begynner å løpe fra det tidspunktet du mottar begrunnelsen.
Klagens innhold	I klagen må du nevne: <ul style="list-style-type: none"> • hvilket vedtak du klager over • årsaken til at du klager • den eller de endringene du ønsker • eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vår vurdering av klagen <p>Du må undertegne klagen.</p>
Utsetting av vedtaket	Vedtaket er ment å skulle gjennomføres innen den fastsatte fristen. Dette gjelder selv om du klager på vedtaket. Du kan søke om å få utsatt iverksettingen inntil klagefristen er ute eller klagen er avgjort.
Rett til dokumentinnsyn og veiledning	Du har som hovedregel rett til å se dokumentene i saken etter forvaltningsloven §§ 18 og 19. Du må i så fall kontakte oss. Da kan du også få nærmere veiledning om klageretten, om fremgangsmåten ved klage og om reglene for saksbehandlingen ellers.
Kostnader ved klagesaken	Du kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuegrenser. Fylkesmannen eller advokaten din kan gi nærmere veiledning. Uavhengig av denne ordningen, kan du etter forvaltningsloven § 36 kreve dekning for vesentlige kostnader som følge av klagen dersom Mattilsynet omgjør vedtaket. Dette vil for eksempel kunne omfatte utgifter til advokathjelp. Ved en omgjøring av vedtaket som følge av klagen, vil vi orientere deg om denne rettigheten.
Klage til Sivilombudsmannen	Hvis klagen ikke har ført frem og du mener at Mattilsynet har utsatt deg for urett, kan du klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan vi har behandlet saken og om vi har begått feil eller forsømmelser.

